

In dit nummer:

- de internationale ring
- hoogspanningskabels bij Kijkduin
- interview Ronald Waterman
- interview apotheker De Jong
- activiteiten in Walboduin

Wijkinfo

COLOFON

Jaargang 20 nummer 1 maart 2011

Wijkinfo is een uitgave van de wijkvereniging/het wijkberaad Bohemen-Waldeck-Kijkduin. Het verschijnt vier keer per jaar en wordt bij alle bewoners van deze wijken bezorgd. De leden van de wijkvereniging ontvangen naast Wijkinfo nog vier keer per jaar het verenigingsblad.

Het secretariaat van de wijkvereniging/het wijkberaad is gevestigd in het verenigingsgebouw aan de Alphons Diepenbrockhof 2, 2551 KE Den Haag. Het secretariaat is geopend op dinsdag, woensdag en vrijdag van 8.30 – 11.30 uur. telefoon (070) 397 23 51; e-mail: walboduin@walboduin.nl; website: www.walboduin.nl.

Kopij voor het volgende nummer van Wijkinfo kan tot **19 mei 2011** worden aangeleverd. Kopij voor het volgende nummer van het verenigingsblad van de wijkvereniging kan tot **24 maart 2011** worden aangeleverd. De kopij kan per e-mail worden verzonden naar: walboduin@walboduin.nl, of per post naar het secretariaat, Alphons Diepenbrockhof 2, 2551 KE Den Haag. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden berichten te weigeren, in te korten of tekstueel te wijzigen.

Redactie:

Joke Hammink, redacteur
Tiny Boekhout, redacteur

Aan dit nummer werkten verder mee:

Bas Grotenhuis
Hank Hoogwout
Jan Hofker
Emilie van Leeuwen
Activiteitencommissie Walboduin

Foto's voorblad: Vier markante plekken in onze wijken, gemaakt door leden van de fotoclub Retouche

Vormgeving: Peter van Iperen

Druk: Pasmans Drukkerij BV, Den Haag

Oplage: 9.200 exemplaren

Van de voorzitter

Voor u ligt de eerste WijkInfo van dit jaar met, zoals u ziet, veel meer adverteerders dan in 2010. Het blad is in de ogen van velen (en ook de onze) een aantrekkelijk medium om een boodschap aan de wijkbewoners mee te geven. Adverteerders, hartelijk dank! Mede door uw inbreng kunnen we voorlopig blijven doorgaan met het maken en verspreiden van de WijkInfo, ondanks de subsidiekorting die dit jaar al is toegepast door de gemeente.

Halverwege dit jaar zullen we ons bezinnen op de toekomst, wanneer de gemeente de subsidie tot ten hoogste 25% van het huidige bedrag aan wijkorganisaties zal toekennen.

Met uw hulp zullen we uw belangen ook in de toekomst kunnen blijven behartigen. Wordt lid van de wijkvereniging/wijkberaad. Op onze website kunt u doorklikken om lid te worden. Eenvoudig en snel, voor slechts € 12,50 per jaar.

Binnen het bestuur heeft in februari een mutatie plaatsgevonden. Hans van Gelderen, een aantal jaren lid van het bestuur met vooral belangstelling voor de welzijnskant, heeft het bestuur verlaten. Wij zijn hem veel dank verschuldigd voor het vele werk dat hij heeft verricht en de goede, kritische kanttekeningen die hij vaak maakte vooral op het financiële vlak. De website heeft Hans de laatste jaren gemaakt tot wat deze nu is: overzichtelijk, gebruiksvriendelijk en goed ogend. Wij mogen hem op deze plaats van harte feliciteren met zijn nieuwe functie als onafhankelijk voorzitter van de projectgroep Welzijn/Beheer van de Commissie Loosduinen.

Inmiddels is Ingrid Lamberts-Sparwer als kandidaat bestuurslid toegetreden tot het bestuur. Ingrid loopt al een aantal jaren mee in de werkgroep ROWM, en heeft een financiële achtergrond waarmee zij eventuele ondersteuning kan geven aan onze penningmeester.

Verder is de ledenadministratie losgekoppeld van een bestuurstaak. Nanja Kessenich gaat zich over deze administratie ontfermen, en natuurlijk hoopt zij héél veel nieuwe leden te mogen verwelkomen!

De bouw van het zorgcentrum in het Wijndaelerplantsoen is een nieuwe fase ingegaan. Het terrein is bouwrijp door de gemeente overgedragen aan de aannemers en architecten van Woonzorg Nederland. De eerste paal zal binnenkort worden geslagen. Wij blijven één en ander volgen.

Heeft u de pony's nog gezien in Wapendal? Inmiddels zijn de dieren weer terug naar Spaarnwoude, in afwachting van een hopelijke terugkeer in het najaar. Het unieke natuurgebiedje ligt er geweldig bij. Straks gaat de breem weer bloeien. Er zijn veel struiken weggehaald, zodat de resterende breem volop en gezond kan uitgroeien. Ook de heideplanten krijgen op deze manier een nieuwe kans.

Het nieuwe deel van Meer en Bos, het voormalige voetbalveld, nadert de voltooiing. Het hekwerk aan de boskant is weggehaald en de toegang via het bruggetje is goed begaanbaar.

De buizerd, die ik er veel zie zitten, kan kennelijk veel voedsel vinden in dit deel van het natuurgebied. Ook de ijsvogel heeft zich weer laten zien. Meer en Bos is een paradijs voor flora, fauna en mensen aan het worden. Wees er zuinig op!

Hank Hoogwout

Internationale Ring-West: voorstellen voor herinrichting

Langs en door de wijken Bohemen, Waldeck en Kijkduin loopt een deel van wat de Gemeente Den Haag de Internationale Ring noemt. Het betreft de Ockenburghstraat en de Kijkduinsestraat, samen onderdeel van de Zuidelijke Ringweg (ZRW), en de Machiel Vrijenhoeklaan en de Sportlaan, behorende tot de Noordwestelijke Hoofdroute (NWH). ZRW en NWH vormen samen de Internationale Ring-West (IRW).

De Gemeente Den Haag werkt aan plannen voor de herinrichting van de IRW.

In juli 2010 verscheen het concept voor de Haagse Nota Mobiliteit (HNM), die het mobiliteitsbeleid schetst voor de periode tot 2020. In hoofdlijnen komt het er op neer dat iedere bestemming in Den Haag vanaf de autosnelwegen binnen een bepaalde tijd bereikbaar zou moeten zijn. Tegelijkertijd zal de leefbaarheid in de wijken worden verbeterd, door vermindering van de belasting van het verkeer op het milieu. Hiertoe wordt het gebruik van openbaar vervoer en fiets bevorderd.

De Gemeente heeft een projectgroep gevormd die bestudeert hoe de IRW zodanig kan worden ingericht, dat zowel de bereikbaarheid van, als de leefbaarheid in, de aanliggende wijken zo optimaal mogelijk is. Onderdeel van deze projectgroep is een klankbordgroep die bestaat uit vertegenwoordigers van de bewonersorganisaties langs de IRW en van enkele belangenorganisaties. Ook het wijkberaad Bohemen-Waldeck-Kijkduin is daarin vertegenwoordigd.

Zowel de Gemeente als de klankbordgroep heeft enkele varianten voor de vernieuwde IRW ontwikkeld. Deze worden binnenkort besproken. Een van de varianten van de kant van de bewoners is een lange duplex-tunnel, zoals die al enkele jaren geleden is gepresenteerd door het Platform Noordwestelijke Hoofdroute. Bij een duplex-tunnel moet u zich zo iets voorstellen als de Hubertustunnel, waarin op halve hoogte een tweede rijvloer is aangebracht (zie afbeelding). Door de beperkte hoogte is zo'n tunnel alleen geschikt voor personenauto's en motorfietsen.

Reacties van bewonerszijde

Het wijkberaad Bohemen-Waldeck-Kijkduin en de Commissie Loosduinen hebben de Gemeente een reactie gestuurd

op het concept voor de HNM. De hoofdlijnen van deze reacties zijn als volgt.

De HNM maakt een beleidskeuze voor rust en ruimte in woongebieden, maar de IRW loopt door en langs woongebieden. In het Uitgangspuntendocument Verkenning Internationale Ring West (november 2010) wordt voor de periode 2010-2020 op het gedeelte van de ZRW tussen de Escamplaan en Kijkduin een groei van het gemotoriseerde verkeer verwacht van 32%. Dit maakt de aanname dat in 2020 geen overschrijdingen meer zullen plaatsvinden van de Europese milieunormen dan ook niet plausibel. Verder mag verwacht worden dat, als gevolg van de groei van het verkeer in verhouding tot de capaciteit van de IRW, het sluipverkeer door de woongebieden alleen maar zal toenemen. Van de beleidskeuze voor rust en ruimte in woongebieden zal dan ook rond de IRW en in het binnengebied daarvan weinig terecht komen.

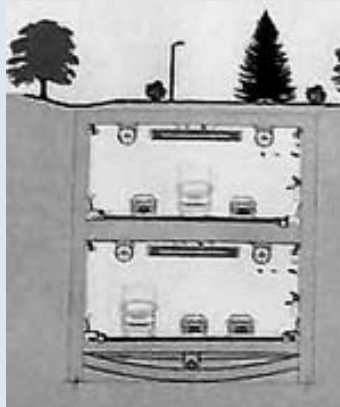
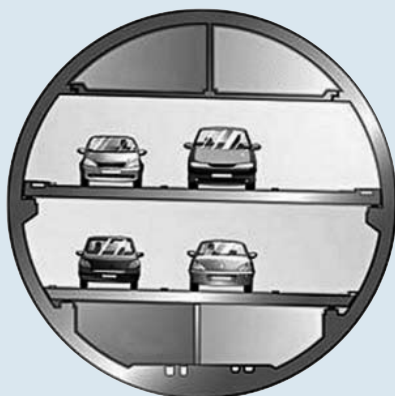
De IRW loopt in onze wijken grotendeels langs belangrijk geachte groengebieden: Madestein, Ockenburgh, Westduinpark, Meer en Bos en de ecologische verbindingzone van de Haagse Beek. Vergroting van de verkeersintensiteit op de IRW brengt navenante schade aan de natuur in deze gebieden toe.

Conclusies:

- Duurzame bereikbaarheid en meer rust in de woongebieden langs de IRW kan alleen gerealiseerd worden door integrale ondertunneling van de gedeelten die door of dicht langs woon- en groengebieden lopen.
- De ZRW wordt in de HNM bestempeld als een regionale hoofdweg met een maximum snelheid van 70 km/u. Echter, het gedeelte tussen de Escamplaan en Kijkduin loopt door of dicht langs woongebieden, met talrijke kruisingen. Daardoor heeft deze weg het karakter van een stedelijke

vervolg op pagina 5

Twee typen duplex-tunnels vormen één doorgaande tunnel

Het Platform Noord Westelijke Hoofdroute heeft in het najaar van 2009 een plan gepresenteerd voor ondertunneling van het gehele tracé van de NWH. Met een grotendeels geboorde tunnel in twee lagen, een duplex-tunnel. De linker tekening laat het geboorde gedeelte zien, zoals dat ook in Parijs is uitgevoerd. Deze wordt op vijf plaatsen voorzien van in- en uitritten. Driekwart van de 4,4 km lange tunnel wordt geboord. De totale kosten worden geschat op €400 miljoen, ruwweg hetzelfde bedrag als de gemeente becijfert voor haar korte tunnel-projecten. De duplex-tunnel biedt grote voordelen voor leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. Ook kan de tunnel de verkeersproblemen voor de lange termijn oplossen.

hoofdweg met bijbehorende snelheden. Wij zien dit graag geëffectueerd.

- Gezien de huidige economische ontwikkelingen en de tijd die nodig is voor de uitvoering van omvangrijke projecten, verwachten wij niet dat integrale ondertunneling binnen enkele jaren gerealiseerd zal worden. Daardoor blijven er langs de route de nodige knelpunten die op korte termijn om een (tijdelijke) oplossing vragen.

Knelpunten:

- Langs de ZRW zijn P+R-voorzieningen geprojecteerd. Aanbevolen wordt om op drukke stranddagen openbaar pendelvervoer tussen de P+R's en Kijkduin te organiseren.
- Het verkeer van en naar de International School of The Hague leidt bij de huidige inrichting tot opstoppingen en gevaarlijke weefbewegingen. Uitbreiding van de school en de ontwikkeling van Kijkduin-Binnen maken oplossingen

hiervoor urgent. Diverse aanpassingen zijn hier mogelijk en nodig.

- Het oversteken van en het invoegen op de Kijkduinsestraat vanuit de aanliggende woonwijken wordt in de weekeinden bemoeilijkt door vrijwel continue verkeersstromen richting Kijkduin. Quick win: laat in de weekeinden overdag de stoplichten bij de kruising met de Laan van Meerdervoort in werking.
- Het kruispunt Kijkduinsestraat/Machiel Vrijenhoeklaan bemoeilijkt de doorstroming; mogelijk is een grote rotonde een oplossing.
- Het oversteken van de Muurbloemweg naar de Duinlaan is onoverzichtelijk door de bocht in de weg.
- De Sportlaan vormt een flessenhals en is zeer belastend voor zowel de aanwonenden als voor de aangrenzende ecologische verbindingzone. Wij zien hier geen andere mogelijkheid dan ondertunneling.

Jan Hofker

De apotheker

Bij het binnengaan kom ik buurvrouw tegen: zij heeft medicijnen gehaald, ik ga de apotheker interviewen. Het is rustig in de apotheek.

Apotheker H.C. de Jong ontvangt mij in zijn kantoor. Hij wil graag, voordat hij meewerkt aan een informatieochtend, zijn verhaal kwijt over het belang van verstandig medicijngebruik.

Hoe komt iemand ertoe om apotheker te worden? De Jong was niet alleen erg geïnteresseerd in scheikunde, ook toegepaste wetenschap boeide hem. Pharmacie is een brede natuurwetenschappelijke studie, met zowel een medische als een chemische invalshoek. In zijn studietijd was het de langste die er was, namelijk 7 jaar. Apothekers volgen ook verplicht nascholing. De Inspectie voor de Volksgezondheid houdt steekproefsgewijs en via een jaarlijkse enquête toezicht op de apothekersbranche. Iedere vijf jaar wordt een apotheker – als het goed gaat – opnieuw ingeschreven in het register van de KNMP (Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie).

Sinds maart 1990 staat apotheker De Jong aan het hoofd van de Waldeck Apotheek. Sindsdien is de administratieve last behoorlijk vergroot. Er is een overvloed aan regelgeving op het terrein van de gezondheidszorg; de prijs van een geneesmiddel komt op onnavolgbare wijze tot stand, verschilt per jaar en is daardoor aan de klant niet uit te leggen; verder zijn er de eisen van de diverse verzekeringsmaatschappijen. Met iedere verzekering heeft de apotheker een apart contract. Zijn dag begint met administratieve rompslomp en daarna is er het echte werk. Werk waarin apotheker De Jong ondanks dit alles nog steeds plezier heeft.

Dat werk bestaat uit het contact met de klant en in de gaten houden of medicijnen die worden voorgeschreven niet te-

gen elkaar inwerken. Vraag die onmiddellijk opkomt: is dat niet de taak van de huisarts. En dan blijkt dat sommige mensen – noodgedwongen – erg veel krijgen voorgeschreven. Het is handig dat de apotheker meekijkt met de huisarts. En zo nodig in overleg met de patiënt/klant contact opneemt met de huisarts om te zien of het anders en beter kan. In feite is er van iedere klant een soort dossiertje waardoor de apotheker in de gaten kan houden of er sprake is van verantwoord medicijngebruik. Een patiënt kan ook een afspraak maken met de apotheker om daarover in een aparte spreekkamer even te praten.

Wat ook een onderdeel van het werk is, is mensen leren hun medicijnen goed te gebruiken. Bijvoorbeeld oogdruppels bij glaucoom of een inhaler bij ademhalingsproblemen. Een goed gebruik is het halve werk en voorkomt schade: je denkt dat je aan je genezing werkt, maar door verkeerd gebruik zet het medicijn geen zoden aan de dijk. Een enkele keer zegt apotheker De Jong wel eens iets over iemands leefwijze, bijvoorbeeld als een zware roker zijn zoveelste inhaler komt halen. Maar in beginsel is hij niet van de gezondheidspolitie. Daar voelt hij niets voor. Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid; huisarts en apotheker zijn hooguit steunpilaren.

Er valt nog veel meer te vertellen. Maar helaas, dat wordt wachten op een informatieochtend. Als wij het kantoor uitlopen, staat de apotheek bomvol mensen. De Jong sprint achter de balie. De zaken gaan goed.

Tiny Boekhout

Hoogspanningskabels bij Kijkduin

De komende jaren zullen er in zee voor onze kust waarschijnlijk steeds meer windturbineparken gebouwd gaan worden die elektrische stroom opwekken. Hoeveel en wanneer die er komen hangt af van een aantal factoren, zoals de economische haalbaarheid en stimulering door middel van subsidies.

Voor een aantal windmolenparken is een vergunning afgegeven. Hoogspanningskabels brengen de opgewekte stroom naar het vasteland en vervolgens richting het bestaande hoogspanningsnet. Eind vorig jaar werd voor de projecten "West Rijn" en "Scheveningen Buiten" een nieuw aanlandingspunt van de hoogspanningskabels voorgesteld: Kijkduin. Daartoe was er een wijziging nodig in de al verleende vergunningen.

Nu is er in Wateringen, vlak naast de oprit naar de A4, een nieuw hoogspanningsstation aangelegd. Voor aansluiting op dit hoogspanningsstation is de route vanuit zee via Kijkduin het kortste, goedkoopste traject geworden.

Onjuist beeld over gezondheidsrisico's

Stichting Bewonersbelangen Kijkduin (SBK) en het Wijkbeeraad Bohemen-Waldeck-Kijkduin zijn niet gelukkig met deze ontwikkeling.

Dat zit zo. De kabels verdwijnen vanaf het aanlandingspunt Kijkduin één meter onder de grond en lopen via bestaande infrastructuur naar Wateringen. Enkele jaren geleden heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht over bovengrondse hoogspanningskabels. Geadviseerd wordt deze niet aan te leggen in de buurt van woningen, scholen en andere bewoonde bebouwing. Voor ondergrondse hoogspanningskabels is zo'n advies er niet. Maar ook in de buurt van ondergrondse kabels is een gebied waarin de sterkte van het magnetisch veld hoger is dan de norm die door de overheid als veilig wordt aangehouden. Precies boven ondergrondse kabels is het magnetische veld zelfs tientallen malen sterker dan onder eenzelfde bovengrondse hoogspanningskabel. De breedte van de "gevaarlijke" zone is bij ondergrondse kabels echter smaller dan bij bovengrondse kabels. Bij de vergunningverlening is met dit alles en de daarmee gepaard gaande gezondheidsrisico's geen rekening gehouden. Het is zelfs zo dat bij velen het onjuiste beeld bestaat dat ondergrondse hoogspanningskabels, in tegenstelling tot bovengrondse, geen gezondheidsrisico's opleveren. Dat bleek ons bij gesprekken met tal van (overheids)instanties.

Integrale visie ontbreekt

De overheid knipt het proces van opwekking en transport van elektriciteit door windmolenparken voor onze kust in

verschillende stukjes. Voor elk stukje wordt een aparte vergunning afgegeven. Bij de goedkeuring van het zeetraject is rekening gehouden met de gezondheid van vissen en vogels. Maar met de keuze voor aanlandingspunt Kijkduin ligt het vervolgetraject over land praktisch vast. Bovendien worden voor verschillende, parallel lopende projecten aparte vergunningen afgegeven zonder de cumulatieve effecten van die projecten te beoordelen. Het lijkt erop alsof de overheid bewust kiest voor deze aanpak. Wanneer een aantal vergunningen onomkeerbaar en definitief is verleend, is de vergunningverlening voor betwiste trajecten aanzienlijk eenvoudiger. Wij ervaren dat als salami-tactiek. Naar de mening van SBK en Wijkbeeraad ontbreekt er een integrale visie op het opwekken en transporteren van elektriciteit door windmolenparken voor onze kust. Daarvoor is o.a. een milieueffectrapportage nodig, een integrale studie naar de gevolgen voor het milieu waarin ook milieuvriendelijke alternatieven behoren te worden opgenomen.

Beroep aangetekend

Op grond van bovenstaande argumenten hebben SBK en Wijkbeeraad bij het toenmalige ministerie van Verkeer en Waterstaat hun zienswijze ingediend over de voorontwerpen van de gewijzigde vergunningen. De minister heeft niettemin de vergunningen definitief afgegeven. Argumentatie was onder meer dat onze belangen voldoende zijn gegarandeerd tijdens de vervolgprocedures, waarbij vergunningen moeten worden verleend voor het kabeltraject over land. De minister staat blijkbaar afwijzend tegenover een integrale visie. Dat betekent dat gezondheidsrisico's buiten beschouwing blijven. Reden genoeg voor SBK om bij de bestuursrechter in beroep te gaan tegen deze vergunningverlening.

Bas Grootenhuis, bestuurslid SBK

Ronald Waterman en Bouwen met de Natuur

Het stormt deze zaterdagmiddag, ook in Delft. Ik waai bijna het huis in van de man die ik de vader van de Zandmotor heb genoemd. Maar dat eigenlijk niet is. Dat hoor ik pas later deze middag. Mijn eigen huis noem ik altijd stapeltjesland, vanwege al mijn opgestapelde paperassen en muziekboeken. Aan het huis van Ronald Waterman is te zien dat hij een drukbezet man is: absoluut stapeltjesland, een vertrouwd beeld dus.

FOTO: JOKE HAMMINK

*Ronald Waterman
temidden van zijn
documentenkoffers
die hem op zijn reizen
vergezellen:
China (20), Indonesië (7),
Filipijnen (7)*

Voordat wij echt in gesprek gaan, krijg ik eerst een rustgevend kopje thee. Wij wisselen familiegegevens uit. Ja, ook zijn vader was bèta en zijn moeder alpha. De vader van Ronald Waterman was een imponerend man, 40 jaar hoogleraar in chemische technologie; zijn moeder – er hangt een prachtig portret van haar in de gang - was lerares Engels, speelde mooi piano waar Ronald bij zong. Schubert en Schumann. Hij declameert: “Nach Frankreich zogen zwei Grenadier”, die waren in Rusland gefangen.” Hoe overweldigend de vader ook was, zoon Ronald kan zich met hem meten, wanneer je kijkt naar zijn staat van dienst: 3 studies, promotie op basis van delen van zijn standaardwerk “Naar een Integraal Kustbeleid via Bouwen met de Natuur”, adviseur van twee ministeries, drie kennisinstituten, twee gemeenten, actief in 39 landen. En ook nog het langst zittende statenlid van de provincie Zuid-Holland. Een beetje ademloos word ik hier wel van. En bescheiden.

Ondanks al die bezigheden is Ronald Waterman graag bereid mij te ontvangen om mij te vertellen over de Zandmotor, die, zo blijkt, in feite bedacht is door professor Marcel Stive. Maar voor het zover is, krijg ik een fascinerend privé college waarin hij de context schetst. Wat Ronald Waterman sinds 1980 bezighoudt, is de nieuwste fase in de Nederlandse waterbouwkunde op het grensvlak van water en land: Bouwen met de Natuur. Hij is een bevlogen verteller. Zijn verhaal zwerft van de Fossa Corbulonis (oudste kanaal van Neder-

land, nu de Vliet), via de Zuiderzeewerken en de Deltawerken naar het bouwen met de natuur waarbij zijdelings ook nog de Cananefaten van Wim de Bie en het kunstmatige eiland van Ashok Bhalotra voor de kust van Scheveningen ter sprake komen. Vroeger moesten wij ons verdedigen tegen het water, nu kunnen wij door verbeterde technologie het water inzetten als onze bondgenoot. Geen dammen en dijken als bolwerken tegen de zee, maar duinen en stranden in harmonie met de zee. Als hij ergens de vader van is, dan is het van de kustlokatieplannen van IJmuiden tot Hoek van Holland, die de veiligheid bevorderen en ruimte voor economische functies en nieuwe natuur creëren. Doel is een dynamische kustlijn waarbij aangroei en afslag min of meer in evenwicht zijn met elkaar. Daardoor is er een minimum aan onderhoud – via zandsuppletie – en een minimum aan harde zeeverende elementen nodig. Een deel is al voltooid, zoals het mooie en nauwelijks bekende natuurgebied de Van Dixhoorn-driehoek.

Bij Bouwen met de Natuur maakt de mens gebruik van de materialen (in dit geval zand van fijn naar grof) én de krachten van de natuur. Bij die krachten moet je onder meer denken aan getijdenbeweging, golfbeweging, uitstroming van de rivieren, zwaartekracht, invloed van wind, zon en regen en de interactie duinen-vegetatie. Dat is ook precies wat er gebeurt bij de Zandmotor. Deze is op 17 januari tussen Ter

vervolg op pagina 11

vervolg van pagina 9

Heijde en Kijkduin van start gegaan en is een van de onderdelen van die grote kustwerken. Zand, zo'n 20 miljoen kuub dat ongeveer 20 km uit de kust wordt gewonnen, wordt door sleepopperzuigers "neergelegd" in de vorm van een haak via dumpen en rainbowen – als je goed kijkt, is er in de stralen een regenboog zichtbaar. Voordat al dit zand op z'n plek ligt, zijn we een jaar verder. En daarna moet de natuur zijn werk doen. Het is ook een leerproject – ik schreef dat al eerder – en daarom is er voortdurend monitoring. Eerst ont-

staat er een schiereiland met een lagune. Na verloop van tijd wordt een breed strand gevormd met nieuwe duinen. Ongetwijfeld zal er in volgende nummers van Wijkinfo opnieuw aandacht voor zijn: een wijkmonitoring zagezegd.

Het is een van de grote uitdagingen van de 21ste eeuw, aldus Ronald Waterman: het verbeteren van het milieu en het versterken van de economie. De Zandmotor is een bijdrage aan deze schijnbaar tegengestelde bewegingen, die naar zijn vaste overtuiging kunnen samengaan.

Tiny Boekhout

Het edele schaakspel

In het verenigingsblad vroeg ik in het najaar al aandacht voor de informele schaakclub die iedere woensdagmiddag vanaf twee uur 's middags te vinden is in Dekkershage. Arjen Brouwer en Koos Suyker zijn de voortrekkers van deze schaakvereniging. De club is op zoek naar nieuwe leden, o.a. omdat het ledenbestand wat verouderd. Arjen roept ook beginners en mensen die graag willen leren schaken op om eens langs te komen. Hij is graag bereid om mensen het schaken bij te brengen. Ook – Arjen en Koos benadrukken dat – vrouwen zijn welkom. De misvatting of liever gezegd het vooroordeel dat vrouwen niet kunnen schaken, willen zij graag bestrijden. Zo is er het vrolijke verhaal van de Russin die in Scheveningen simultaan schaakte met 35 mannen en

hen op één na opgewekt inmaakte.

Dus: ga eens kijken op woensdagmiddag na twee uur in Dekkershage, Aaltje Noorderwierstraat 12 of bel voor nadere informatie met Arjen Brouwer (06 – 246 43707).

Tiny Boekhout

Teken/schilderlessen

Kunstenares Elly van der Knoop wil bij voldoende belangstelling teken en schilderlessen gaan geven in verenigingsgebouw Walboduin.

Zij denkt daarbij aan potlood, inkt, gouache, houtskool, krijt en aquarelverf.

De cursisten nemen zelf het materiaal mee waar ze mee willen werken.

Er kan worden gewerkt met simpele voorwerpen om na te tekenen, of met zelf gemaakte foto's als inspiratiebron. Ook kunnen mandela's worden ontworpen en ingekleurd. Voorop staat het plezier in het bezig zijn, het leren, het ontdekken en creëren.

Tijd: Na de lomende zomervakantie op donderdagochtend of -middag, ca. 2 ½ uur.

Kosten: afhankelijk van het aantal deelnemers tussen de 50 en de 70 euro per maand.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden op walboduin@walboduin.nl of telefonisch 397 23 51.

Expositie schilderijen

Van 29 april tot 19 mei exposeert kunstenaar Elly van der Knoop werken in verenigingsgebouw Walboduin.

Dit zijn aquarellen van landschappen uit de buurt (o.a. Ockenburg en Meer en Bos), acrylverf schilderijen (figuratief en non

figuratief), collages en werkstukken met gemengde techniek. De expositie is te bekijken tijdens kantooruren (dinsdag, woensdag en vrijdag van 8.30 – 11.30 uur).

De deelnemers aan activiteiten in Walboduin kunnen ook rond deze activiteiten de expositie bewonderen.

Van prul tot proza

Onder deze titel hield Annemargriet Vaartjes op 1 februari jl. in het kader van de informatieochtenden een goedbezochte lezing over leven en werk van Louis Couperus (1863 - 1923). Couperus bracht 6 jaar van zijn jeugd door in Nederlands-Indië. Zijn vader was gesteld op normen en waarden. Helaas kon Couperus daar niet helemaal aan voldoen. Hij mislukte op de Handelsschool. Daarna heeft hij wel het diploma M.O.-Nederlands gehaald, hetgeen de basis voor zijn schrijverschap was. In eerste instantie mislukte ook dat. Hij kreeg pas erkenning toen zijn roman Eline Vere (1888) in feuilleton verscheen in het dagblad Het Vaderland. Er volgden meer werken. Hoewel de waardering voor zijn werk tijdens zijn leven begon terug te lopen, kwamen zijn romans na zijn dood opnieuw in de belangstelling, mede dankzij de latere televisiebewerkingen van een paar romans, waaronder "De Stille Kracht".

Zijn leven verliep net als zijn werk met ups en downs. Vlak voor zijn dood werd hij nog wel tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw verheven. Couperus had last van depressies. Zijn uitspraak "Zoo ik iets ben, ben ik een Hagenaar", zegt veel.

Hij trouwde met zijn nicht Elisabeth Baud om zijn seksuele geaardheid te verbloemen. Elisabeth steunde hem en was de sterke vrouw achter de succesvolle man; ook als hij niet succesvol was. In de periode dat zij in Italië verbleven heeft Elisabeth boeken vertaald om aan geld te komen. Elisabeth is erg oud geworden, maar overleed arm en eenzaam, omdat alle rechten van het werk van Couperus naar zijn uitgever gingen.

De lezing gaf interessante informatie over de persoon Louis Couperus. Mijn bewondering is echter gewekt voor "Mevrouw Couperus". Onder deze naam is een boek verschenen, geschreven door Sophie Zijlstra (2008). Mede namens Annemargriet Vaartjes, wil ik daar graag melding van maken.

Emilie van Leeuwen

Couperus op het Lange Voorhout

van de Activiteitencommissie

De Activiteitencommissie van de wijkvereniging organiseert elke eerste dinsdagochtend van de maand een informatieochtend, waarop een thema aan de orde komt.

Het programma voor de komende maanden is als volgt:

Dinsdagmorgen 5 april

Deze ochtend wordt verzorgd door twee vrijwilligers van de Stichting Oud Loosduinen, waaronder het Loosduins museum ressorteert. Voor de pauze vertelt Corrie Hoekstra de geschiedenis van Loosduinen en na de pauze vertoont Henk van Schaijk een lichtbeeldpresentatie getiteld: 'Kijkduin, van vroeger tot heden'.

Donderdag 14 april

Uitstapje naar de bollenstreek, naar "In Panorama TulipLand". Ontvangst met koffie/thee en gebak + uitleg tulpenpanorama + film. Vertrek om 12.30 uur en weer terug om ongeveer 17.30 uur.

Degenen die hieraan willen deelnemen, moeten zich aanmelden vóór 5 april op walboduin@walboduin.nl of telefonisch: 397 23 51

De kosten zijn voor leden € 20,- en niet-leden € 23,-

Dinsdag 3 mei

Mevrouw C. Wentholt geeft een overzicht van wat er zich tijdens de tweede wereldoorlog in onze stad afspeelde. Daarbij komt onder meer aan de orde de aanleg van de tankgracht, het bombardement van het Bezuidenhout en de Jodenvervolging.

Dinsdag 7 juni

Kunst of kitsch.

De heer J. den Bulter, antiquair, houdt een inleiding over antiek. Daarna krijgen de aanwezigen de gelegenheid om een meegebracht voorwerp door hem te laten beoordelen of dit echt antiek is. Elke aanwezige mag hiervoor één voorwerp mee nemen.

Als u deze ochtend wilt bijwonen meldt u dan aan op walboduin@walboduin.nl of telefonisch 397 23 51.

De bijeenkomsten op de dinsdagochtend worden gehouden in het verenigingsgebouw Walboduin, A Diepenbrockhof 2 (ingang Aaltje Noordewierstraat). Ze beginnen steeds om 10.30 uur en vanaf 10.00 uur staat de koffie klaar. De kosten voor de ochtenden bedragen € 2,- inclusief koffie.

Kijk op www.walboduin.nl voor de meest recente informatie over de informatieochtenden.

Voor wat hoort wat!

De Wijkinfo krijgt u gratis. Maar hij moet natuurlijk wél ergens van betaald worden.

Een deel van de kosten wordt gedekt door een subsidie van de Gemeente. Ook adverteerders zorgen voor een bedrag. Het niet onaanzienlijke restant wordt aangevuld door de wijkvereniging. De leden van de vereniging maken het met hun contributie en met hun bijdragen aan de inhoud mogelijk dat u de Wijkinfo in zijn huidige vorm ontvangt.

Het zal u niet ontgaan zijn, dat de Gemeente bezig is met bezuinigen. Ook de wijkvereniging en het wijkberaad krijgen daarmee te maken. Daardoor wordt

wijkvereniging
wijkberaad

sinds 10 mei 1945

het werk van onze wijkorganisatie ernstig bedreigd. Daarom: als u de Wijkinfo op prijs stelt en waardering heeft voor het werk van de wijkorganisatie, overweeg dan een vrijwillige bijdrage te geven. Of beter: wordt lid van wijkvereniging Bohemen-Waldeck-Kijkduin! Dat kost u slechts €12,50 per jaar, tenzij u een hogere donatie meer op zijn plaats vindt.

Aanmelden als lid kan per e-mail: walboduin@walboduin.nl, of via de website www.walboduin.nl, of via tel. nr. 070-397 23 51. Ons rekeningnummer is 62 77 00 t.n.v. wijkvereniging Bohemen-Waldeck-Kijkduin.

Bestuur Wijkvereniging

Voorzitter:	mw. J.H.M. Hoogwout	3 25 66 73
Vice-voorzitter:	mr. J.H.A. van den Muijsenberg	5 11 42 80
Waarnemend secretaris:	drs W. Stoffer	3 23 64 66
Penningmeester:	drs W. Stoffer	3 23 64 66
Kandidaat bestuursleden:	J. Hofker	3 68 44 11
	mw. I. Lamberts-Sparwer	3 25 34 64
Secretariaat:		
	mw N. Spaans, di., wo. en vr. van 8.30 tot 11.30 uur	3 97 23 51
	walboduin@walboduin.nl	
Verenigingsgebouw:	A.Diepenbrockhof 2 (ingang A. Noordewierstraat)	
Ledenadministratie:	Nanja Kessenich, nmbe@casema.nl	
Concierges verenigingsgebouw:	Haminder.Chandarsing	3 25 22 32
	Wim van der Voort	3 68 51 74

Nuttige adressen

Alarmnummer: 112	Gemeentelijk contactcentrum 14 070 www.denhaag.nl/contactcentrum	Tandartsdienst (spoedgevallen buiten kantooruren) 311 03 05
Politie Algemeen: 0900 – 8844 Politiebureau Loosduinen: Aaltje Noorderwierstraat 401 geopend van 8.00 – 18.00 uur	Stichting Mobile Artsen Service Haaglanden (SMASH) (spoedeisende huisartsenhulp buiten kantooruren) 346 96 69 www.smashaaglanden.nl	Dierenartsenweekenddienst (spoedgevallen nacht en weekend) 0900 - 22 26 333 en 0900 - 22 22 456
Stadsdeelkantoor Kleine Keizer 3, 353 79 00 geopend voor burgerzaken van 8.00 – 14.00 uur	Informatie dienstdoende apotheken buiten de reguliere openingstijden 345 10 00	Klachten bezorging Nieuwe Loosduinse Krant: 0174 – 63 17 48 Posthoorn 0900 – 42 45 726
Commissie Loosduinen Kleine Keizer 3, 353 79 45		